Yargıtay 11. HD E.2024/6198 K.2025/4684 (30.06.2025)

Karar metni, Yargıtay Başkanlığı Karar Arama sistemindeki yayımlanmış hâliyle aynen aktarılmıştır; taraf adları kaynakta anonimdir.

11. Hukuk Dairesi 2024/6198 E. , 2025/4684 K.

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ : İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 45. Hukuk Dairesi

SAYISI : 2021/890 Esas, 2024/987 Karar

KARAR : Esastan ret

İLK DERECE MAHKEMESİ : İstanbul 7. Asliye Ticaret Mahkemesi

SAYISI : 2014/1501 E., 2021/145 K.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davacı vekili tarafından temyiz edilmekle; temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

KARAR

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; taraflar arasında imzalanan döviz opsiyon sözleşmelerinin 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'na (6362 sayılı Kanun) tabi türev işlemler olduğunu, aracı kurumların bu tür işlemlerde uyması gereken hususların Aracı Kuruluşların Türev Araçların Alım Satımına Aracılık Faaliyetlerinde Düzenleyecekleri Belgeler ve Kayıt Düzeni Hakkında Tebliğ (Tebliğ) ile belirlendiğini, davalı ile yapılan sözleşmelerde genel işlem şartları bulunup, bunların geçersiz olduğunu, davalının, müvekkilinin onayını almaksızın işlem yapıp bilahare bu işlemlere onay için müvekkiline baskı yaptığını, müvekkilinin işlem ve tercihlerinin davalının menfaatleri doğrultusunda yönlendirildiğini, 11.01.2013-26.07.2013 arası 5 adet dolar satış opsiyonu işlemi ve ... Halı hisse senedi alımı neticesinde müvekkilinin zarara uğratıldığını, bu işlemlere dair müvekilinin yazılı veya sözlü talimatının olmadığını, müvekkilinin vekilinin de açık beyanının bulunmadığını, bu işlemlere ilişkin imzaların aylar sonra müvekkilinden hile ile alındığını, dava konusu işlemlere ilişkin formları imzalayan vekil tarafından rehin konulan tutar kısmına %16 yazılmasına rağmen, davalı ve personelinin %100 kadar bir tutar yazdığını, rehin sözleşmelerinin başka evrak arasında sokuşturulmak suretiyle imzalatıldığını, taraflar arasındaki sözleşmeye göre davalının rehin miktarlarını yükseltmek üzere müvekkiline bildirim zorunluluğu olduğu halde rehin miktarının artırıldığına dair bildirim yapılmadığını, bu uygulama ile müvekkilinin hesaplarındaki parasına el konulduğunu, döviz opsiyon işleminin vadesi geldiğinde müvekilinin alım satım talimatının alınmadığını, Tebliğ'e göre düzenlenemesi gereken emir formunun ve müvekkili imzasının bulunmadığını, müvekkiline ve vekiline işlemler öncesinde ve sırasında işlem risklerine dair bilgilendirme yapılmadığını, davalıya ait çok sayıda özel bankacılık ürününün satıldığını, bankacılık bilgisi yetersiz olan müvekkilinin bu kadar ürünü ne kadara kâr veya zarar ettiğini bilmeden almasının mümkün olmadığını, bu işlemlerin müvekkilinin vekili ... vasıtasıyla yapıldığı iddia edilmesine rağmen, detaylı açıklama ve risk bildiriminde bulunulmadığını, döküman gönderilmediğini, EFT gibi bir işlem için telefonla onay alınırken bu işlemler konusunda bilgilendirme yapılmadığını, opsiyon işlemlerine ilişkin hesap ekstrelerinin gönderilmediğini, davalı çalışanı ...'ın sürekli şirket tahvili aldığını, bununla ilgili de müvekkilinin onayının olmadığını, bu işlemle ilgili müvekkili hesaplarına kendiliğinden blokeler konulup çözüldüğünü, davalının Müşteri Tanı İlkesine uygun davranmadığını, hiçbir zaman müvekkili

ile irtibata geçmediğini, davalının müvekkili adına yaptığı türev araç ve hisse senedi işlemlerinin SPK ve türev araç lisansı olmayan kişiler tarafından yapıldığını, müvekkilinin zarara uğradığı türev araç işlemleri yapılırken ... adlı banka çalışanının tavsiye ve danışmalığı ile müvekkilinin yönlendirildiğini, adı geçenin lisansının bulunmadığını, ancak bu kişinin davalı tarafından lisans sahibi gibi tanıtıldığını, davalının ve personelinin kasten ve hileli fiilleri neticesinde müvekkilinin zarara uğradığını ileri sürerek fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla 10.000,00 TL'nin reeskont faizi ile davalıdan tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili cevap dilekçesinde, türev işlemlerin kur riski ihtiva eden vadeli işlemler olduğunu, yüksek getirisi ndeniyle davacı tarafından tercih edildiğini, dava konusu işlemlerin tümüne ilişkin Özel Bankacılık Hizmet Sözleşmesi, Genel Kredi Sözleşmesi, Opsiyonlu Döviz Mevduatı ve Opsiyon İşlemleri Çerçeve Sözleşmesi, bu sözleşmenin ekinde yer alan Rehin Sözleşmesi, Risk Beyannamesi ve opsiyon işlem türlerinin ve uygulamasının bilgi formunun davacı adına vekil tayin ettiği ... tarafından imzalandığını, buna istinaden davacıya 1 milyon USD ve 2 milyon TL tutarında türev ürün limiti tanımlandığını, dava konusu işlemlere ilişkin dekontların davacı tarafça imzalandığını, teftiş incelemesi neticesinde herhangi bir usulsüzlük tespit edilmediğini, vadeli opsiyon işlemi yapan müşterinin döviz kurlarındaki hareketlilik nedeniyle uğradığı zararı talep edemeyeceğini, taraflar arasında 2011'den bu yana 84 adet türev işlem yapıldığını, davacının bugüne kadar aynı tür işlemlere itirazı bulunmazken kur hareketleri nedeniyle zarar ettiği iddiasının dürüstlük kuralına aykırı olduğunu, dava konusu işlemlerle ilgili gerçeğe aykırı, sahte ya da tahrif edilmiş belge veya kayıt bulunmadığını, davacı tarafından vekiline verilen vekâletnamede dava konusu işlemlerle ilgili olarak açık yetkilendirme yapıldığını, 2011 yılından beri de davacı adına işlemlerin vekil ... tarafından yapıldığını, tezgaüstü türev işlemlerde şube çalışanlarının insiyatifinde bulunan fiyatlama olmadığı gibi ilgili dönemde çalışan personelin lisansının bulunduğunu, işlem zararının tahsilinin SPK mevzuatına ve çerçeve sözleşmelere uygun gerçekleştirildiğini, sözleşme ve formlarda işlem risklerinin açıklandığını savunarak davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile dava konusu uyuşmazlık konularını oluşturan döviz alım satımı, tahvil alım satımı ve bu türev işlemleri ile ilgili rehin verme işlemlerinin davacının ...'e verdiği vekâletname kapsamında olduğu, ...'in sadece davacıya yönelik SPK işlemleri yapmadığı, bankalar nezdinde başkalarına ilişkin de SPK işlemleri yaptığına ilişkin bir belge ya da delilin dosyada bulunmadığı, dolayısıyla ...'in sadece davacıya özel işlem mi yaptığı yoksa SPK'dan izin almaksızın portföy yöneticiliği mesleğini iş mi edindiğinin dosya kapsamındaki belge ve delillerden anlaşılamadığı, bu durumda ...'in sadece davacıya yönelik SPK işlemleri yapmak üzere vekâlet aldığı ve davacının da bu kişinin yaptığı işlemlere onay verdiği anlaşıldığından davalının, davacının vekâlet verdiği ...'in SPK işlemleri yapmaya SPK tarafından kanunen yetkilendirilmiş bir kişi olduğunu araştırma yükümlülüğünün bulunmadığı, buna göre de davalı bankanın yapılan işlemler sonucunda müterafik kusurunun bulunmadığı, taraflar arasındaki çerçeve sözleşmenin "Risk Beyanı" kısmında gerekli uyarıların yapıldığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiş, hüküm, davacı vekilince istinaf edilmiştir.

IV. İSTİNAF

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile davacı tarafça görev itirazında bulunulmuş ise de gerek işlem limiti gerekse taraflar arasında imzalanan genel kredi sözleşmeleri, türev araç ve opsiyon sözleşmeleri nazara alındığında davacının tüketici

sıfatının bulunmadığı, tüketici mahkemelerinin görevli olmadığı, opsiyon sözleşmesinde opsiyon satıcısının, opsiyon alıcısının alım veya satım hakkını kullandığında sözleşme konusu varlığı belirlenen fiyattan almak veya satmak zorunda olduğu, bu bakımdan opsiyon satıcısının seçme hakkının bulunmadığı, buna karşılık alıcı opsiyon hakkını kullanmamayı seçerse, satıcının yapabileceği bir şey bulunmadığı, opsiyon sözleşmesinde opsiyon alıcısının asıl borcunun opsiyon primi ödeme borcu olduğu, zira, opsiyon alıcısının, alım veya satım hakkını opsiyon satıcısından opsiyon primi karşılığında satın aldığı, opsiyon sözleşmesinde opsiyon satıcısının maksimum kârının kendisine ödenen opsiyon primi ile sınırlı olup, zararının ise sınırsız olduğu, opsiyon alıcısının maksimum zararının, ödediği opsiyon prim miktarı olup, kârının ise sınırsız olduğu, opsiyon satıcısının elde edeceği kârın opsiyon primi ile sınırlı bulunduğu, zararın ise sınırsız olacağı göz önüne alındığında opsiyon alıcısı bankanın işlemlerde bilgi verme ve aydınlatma yükümlülüğü yönünden gerekli dikkat ve özeni göstermesi gerektiği, taraflar arasında Özel Bankacılık Hizmet Sözleşmesi, Genel Kredi Sözleşmesi, Yatırım Hizmetleri Çerçeve Sözleşmesi, Türev Araçları Alım Satım Aracılık Çerçeve Sözleşmesi, Opsiyonlu Döviz Mevduatı ve Opsiyon İşlemleri Çerçeve Sözleşmesi ve bu sözleşmelerin ekinde yer alan Rehin Sözleşmesi, Risk Beyannamesi ve Opsiyon İşlem Türlerinin Uygulanmasının Bilgi Formu'nun davacıya vekâleten ... tarafından imzalandığı, verilen yetkilerin dava konusu işlemleri de kapsadığı, banka nezdinde, davacıya vekâleten ... tarafından imzalanan belgelerin, vekâletnamenin verildiği tarihten sonraki tarihlerde düzenlendiği, sözleşmelerin ilgili maddeleri ve risk bildirim formlarına göre davalı tarafından olası risklere ilişkin yeterli bilgilendirme yapıldığı, davacının bu işlemler nedeniyle kar elde edebileceği gibi zarar da edebileceği, anaparayı kaybedebileceği, kur riski olduğunun açıklandığı, davacının dava konusu opsiyon işlemleri hakkında aydınlatılmadığı, hileli hareketler nedeniyle hataya düşürüldüğü, bilgisi ve iradesi dışında işlem tesis edildiği hususlarının ispatlanamadığı, taraflar arasındaki sözleşmeler uyarınca yazılı, sözlü ya da telefonla talimat verilmesinin mümkün olduğu, somut olayda da banka tarafından alınan talimatlar uyarınca hareket edildiği, işlemlerin sonucunda işlem sonuç formlarının davacı/vekili tarafından imzalandığı, davalının sözleşmelere doğrudan taraf olup, aracı ya da vekil olmadığı, dosya kapsamı itibariyle banka çalışanları tarafından yapılan bir yönlendirmenin bulunmadığı, "... Halı" hisse senetleri yönünden de talimatın vekil ... tarafından imzalandığı, ... tarafından 2011 yılı 7. ayından itibaren 2014 yılı 7. ayı dahil 72 adet opsiyon, 12 adet DCD işlemi yapıldığı, davacının dava konusu 11.01.2013 ila 26.07.2013 arası işlem tarihli 10.01.2014 ila 25.07.2014 arası vade tarihli 5 adet işlem dışında yine ... tarafından yapılan bu işlemlere itiraz etmediği, zira itiraz etmediği işlemlerden büyük oranda kâr elde ettiği, dava konusu işlem sonuç formlarından bir tanesinin davacı tarafından, diğerlerinin vekili tarafından imzalandığı, formlarda "Opsiyonlu Döviz Mevduatı ve Opsiyon İşlemleri Çerçeve Sözleşmesi'ni ve işlem sonuç formuna ait açıklamalar kısmını okuduğumu ve anladığımı teyit ederim" açıklamasının yer aldığı, yine rehin sözleşmelerinin de bir tanesinin davacı tarafından, diğerlerinin vekili tarafından imzalandığı anlaşıldığından mahkemece davanın reddine karar verilmesinde hukuka aykırılık bulunmadığı, bu tespitler karşısında, tanık olarak bildirilen ... ve ...'nın dinlenmemiş olmasının salt tanık beyanlarına dayalı hüküm tesis edilemeyeceğinden sonuca etkili görülmediği gerekçesiyle davacı vekilinin istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiş, hüküm, davacı vekilince temyiz edilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Dava ve Hukuki Nitelendirme

Dava, davacının izni ve onayı olmaksızın yapıldığı ileri sürülen işlemlerden dolayı uğranılan zararın tahsili talebine ilişkindir.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Yapılan yargılama ve saptanan somut uyuşmazlık bakımından uygulanması gereken hukuk kuralları gözetildiğinde İlk Derece Mahkemesince verilen kararda bir isabetsizlik olmadığının anlaşılmasına göre yapılan istinaf başvurusunun 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (HMK) 353/1-b(1) hükmü uyarınca Bölge Adliye Mahkemesince esastan reddine ilişkin kararın usul ve yasaya uygun olduğu kanısına varıldığından Bölge Adliye Mahkemesi kararının onanmasına karar vermek gerekmiştir.

VI. SONUÇ: Yukarıda açıklanan nedenlerle, davacı vekilinin temyiz itirazlarının reddi ile Bölge Adliye Mahkemesince verilen kararın HMK'nın 370/1 hükmü uyarınca ONANMASINA, aynı Kanun'un 372. maddesi uyarınca işlem yapılmak üzere dava dosyasının İlk Derece Mahkemesine, kararın bir örneğinin Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine, aşağıda yazılı temyiz giderinin temyiz edene yükletilmesine, 30.06.2025 tarihinde kesin olarak oy birliğiyle karar verildi.